

Rogaland fylkeskommune

Museum Stavanger
Muségata 16, 4010 Stavanger
T 51 84 27 00
post@museumstavanger.no
museumstavanger.no
Org. no. 995 642 034Vår ref.: 20.7348
Deres ref.:

Stavanger, 3.11.20

**KARMØY KOMMUNE – Anlegg for innhenting av flatøsters, gnr 80 bnr 0 mfl.
Stavanger maritime museums uttale**

Viser til planlegging av anlegg for innhenting av flatøsters i Haugavågen, Karmøy kommune, oversendt fra Rogaland fylkeskommune 27.10.20 til uttale hos Stavanger maritime museum.

Om vår rolle

Stavanger maritime museum (Smm) skal, som fag- og forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven, ta stilling til forholdet til automatisk fredede kulturminner og vernede skipsfunn i sjø og vassdrag som berøres av omsøkt tiltak eller plan.

Stavanger maritime museum har myndighet til å kreve å få gjennomføre arkeologisk registrering. Hensikten med registreringen vil være å undersøke om tiltaket/planen kommer i konflikt med fredede kulturminner og vernede skipsfunn, jfr. Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 9, 10 og 14. Kostnader i forbindelse med arkeologisk registrering må iht. § 10 bæres av tiltakshaver.

Potensialevurdering og uttale

Haugavågen og omegn har vært et sentralt område fra tidlig steinalder (Hærnes, 1997). Funnene fra steinalderen på Karmøy er blant de eldste som er funnet i Norge, slik som Utviksboplassen (7000 fvt.). Kun 200 meter unna Haugavågen er det funnet rester av en steinalderboplass med funn av øks av sandstein, kniver, flekker og kull (ID: 72122). Det er i tillegg gjort flere andre funn i enda nærere omkrets til Haugavågen, slik som en flekkespiss og skraper (ID: 44392), samt en flekke fra sylindrisk kjerne (ID: 218220).

Nordlige Karmøy spilte en spesielt viktig rolle også i senere tid. Det har vært et maktsenter fra tidlig bronsealder, synliggjort spesielt av gravfeltet på Reheia (ID: 34378), som er blitt omtalt som Norges mektigste monument fra bronsealderen (Hærnes, 1997, s. 45), og som ligger godt under en kilometer sør-øst for Haugavågen. Også i jernalderen og videre inn i middelalderen var området særs betydningsfullt, slik som det har blitt kjent i historiske kilder, der Avaldsnes gård er beskrevet som et kongesete fra 800-1300-tallet (Fyllingsnes, 2000, s. 21). Det er funnet flere gravhauger i nær omkrets til Haugavågen, slik som rundhaugene ID: 4899, ID: 44410 og Bø (ID: 4881). Det er derfor god grunn til å anta at Haugavågen, som en naturlig havn, har hatt en havnefunksjon med bosetningsområde rundt også fra bronsealderen til middelalderen.

Haugavågen kan altså med sannsynlighet ha fungert som havn og utgangspunkt for bosetning fra steinalder til middelalder, og dermed har vært en viktig brikke i formingen av et av Norges mektigste maktsentre. Det grunne vannet og den svovelholdige bunnen i Haugavågen har trolig også skapt gode bevaringsforhold. Det er derfor et stort potensial for å finne automatisk fredede kulturminner og skipsfunn i og rundt vannet, av svært stor marinarkeologisk interesse.

Det har tidligere vært uttak av gytja og østersoppdrett i området. Hensynet til kulturminner har ikke blitt vurdert i forbindelse med denne tidligere aktiviteten. Dersom søker har informasjon som kan ha relevans for vår vurdering ber vi om at denne blir oversendt.

Ut fra vår potensialevurdering finner vi at det omsøkte området har et potensiale for funn av hittil ukjente §4 automatisk freda kulturminner og §14 skipsfunn. Vi krever dermed å få gjennomført en arkeologisk registrering før vi kan gi uttale til søknaden. Formålet med registreringen er å påvise og avgrense eventuelle kulturminner som har et vern gjennom kulturminneloven. Undersøkelsen må være gjennomført, og eventuelle funn må være ivaretatt, før det omsøkte tiltaket kan iverksettes.

Vi legger ved et budsjett som viser kostnadene ved marinarkeologiske registreringer i planområdet, og ber tiltakshaver om å ta kontakt med oss så tidlig som mulig for å få avklart rammer og tidspunkt for eventuelle undersøkelser.

Om arkeologisk registrering

Det er i budsjettet lagt opp til 2 dags undersøkelse for et 4-manns team og en kostnad på inntil kr 114.000 eks. mva.

Undersøkelsen består av skanning av området ved bruk av side-scan sonar og dykking på eventuelle identifiserte anomalier. Det er i ovennevnte kostnad satt av inntil 6000 kr til vitenskapelig datering. Dette for å kunne avgjøre fredningsspørsmål.

Med vennlig hilsen

Selma Lauvland
Maritim arkeolog

Arild Skjæveland Vivås
maritim arkeolog

Stavanger maritime museum
Museum Stavanger AS

Epost: arkeologi@museumstavanger.no

Kopi:
MUST arkiv

Litteraturliste:

- Fyllingsnes, Frode, 2000, *Karmøys historie - Med de tusen hjem: middelalderen*, Kopervik: Karmøy kommune
- Hærnes, Per, 1997, *Karmøys historie – Som det stiger frem: fra istid til 1050*, Kopervik: Karmøy Kommune.

Kommentar til budsjett

Stavanger maritime museum har satt opp et budsjett for feltundersøkelse. Undersøkelsene består i en arkeologisk registrering av sjøbunnen. Ved feltarbeid med dykking vil museet bruke fire dykkere med tilstrekkelig kvalifikasjoner og sertifisering innen arkeologi og dykking. Dykkerne vil være ansatt av museet, og museet vil ha arbeidsgiver- og HMS-ansvar for personalet under feltarbeidet. Riksantikvaren har, i henhold til gjeldende retningslinjer, pålagt tiltakshaver å dekke utgiftene til undersøkelsen.

For mer informasjon om budsjettet og arkeologiske registreringer vises det til Riksantikvarens skrift om «Retningslinjer for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven §9, jf. §10». Den er tilgjengelig på www.ra.no.

Dykketillegg

Benytter sats for NIVA og de fem marinarkeologiske forvaltningsmuseene. Satsen er kr 720, - per dykkedag.

Sosiale utgifter

Inkluderer pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift, feriepengeavsetning og forsikring. Satsen er 60% av direkte lønnsutgifter.

Overhead

Benytter sats i samsvar med de fem marinarkeologiske forvaltningsmuseene. Satsen er 60% av lønnsrelaterte utgifter + sosiale utgifter.

Diett (kost og losji)

Benytter satser fra statens reiseregulativ. Det er budsjettet med hotellovernatting men ofte er det mulig å finne andre alternativ.

Forbruksmateriell og utstyr

Dette utgjør 15% av direkte lønnskostnader tillegg sosiale utgifter og indirekte kostnader. Dekker nødvendig utstyr og forbruksmateriell som dykkerutstyr og båt.

Uforutsette utgifter

Ved vesentlige uforutsette forhold vil det utarbeides nytt budsjett for registreringene.

Kostnadsjustering

Ved lønnsoppgjør vil timesprisen justeres. Lønnsoppgjør gjennomføres i løpet av høsten hvert år.

Stavanger maritime museum, 23.10.2019